

Kostivere Kool

Ajaloo ainekava

Kostivere

SISUKORD

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid	3
1.2. Õppeaine kirjeldus.....	3
1.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes.....	4
1.4. Õppesisu ja õpitulemused klassiti.....	5
1.5. Õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes.....	10
1.6. Õppesisu ja õpitulemused klassiti.....	10

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) tunneb huvi mineviku vastu;
- 2) hindab allikate usaldusväärsust ajaloosündmusi ja -protsesse ning ajaloolist keskkonda analüüsid;
- 3) tunneb oma kodukoha ajalugu, Eesti ajalugu, Euroopa ning maailma ajalugu ajastut kõige enam iseloomustavate sündmuste, protsesside ja isikute kaudu;
- 4) kasutab ajaloo põhimõisteid õiges kontekstis; eristab ajaloofakti tõlgendusest ja arvamusest; näeb ja sõnastab probleeme ning esitab neist lähtudes küsimusi ja pakub lahendusteid;
- 5) leiab, üldistab, tõlgendab, kasutab ja hindab kriitiliselt ajalooteavet;
- 6) väärtustab kultuurilist mitmekesisust ning oma rolli kultuuripärandi säilitajana ja edasikandjana ning määratleb end oma rahva liikmena;
- 7) mõistab ühiskonna mitmekesisust, kujundab ning põhjendab oma arvamust, analüüsib ja hindab oma tegevust ning näeb ja korrigeerib oma eksimusi;
- 8) tunneb ja kasutab erinevaid õpivõtteid, tekstiliike ja teabeallikaid, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab õppetegevuses IKT vahendeid.

1.2. Õppeaine kirjeldus

Ajalooõpetuses omandavad õpilased kultuuriruumis ning ajaloolises keskkonnas orienteerumiseks vajalikke teadmisi ja oskusi. Õpilasi suunatakse teadvustama, analüüsima, kriitiliselt hindama ning tõlgendama minevikus aset leidnud sündmusi ja protsesse, nende seoseid omavahel ja tänapäevaga ning ajaloosündmuste erineva tõlgendamise põhjusi.

Põhikooli ajalooõpetus on kronoloogilis-temaatiline. Õppeaine algab sissejuhatava algõpetusega ning jätkub muinas- ja vanaaja, keskaja, uusaja ning lähiajaloo õppimisega. Eesti ajalugu õpitakse lõimituna maailma ajaloo kursusesse. Ainekavas eraldi esitatud Eesti ajaloo teemasid käsitletakse põhjalikult ja süsteemselt ning tõmmatakse paralleele maailma ajalooga. Käsitluse põhimõte on liikumine lähemalt kaugemale, alustades kodukoha ajaloost, kus on oluline luua käsitletava teema ja paikadega isiklik seos.

Ajalooõpetusel on kronoloogiline, poliitiline, majanduslik, sotsiaalne, kultuuriline ja ideede dimensioon. Põhikoolis tähtsustatakse õpilasele jõukohast, inimesekeskset ajalookäsitlust, eluolu ja kultuuri teiste ajalooõpetuse dimensioonide ees. Maailma ajalugu käsitletakse valitud teemade kaudu, millega ei taotleta ajalooperioodidest tervikpildi kujunemist. Tähtis on luua sild mineviku ja nüüdisaja ajaloosündmuste ja -nähtuste vahel ning kujundada arusaam, et minevikku pöördumata on raske mõista tänapäeva, nt kriisikollete olemust ning paljusid Eesti ajaloo probleeme.

Ajaloo mõistmisele aitavad kaasa ekskursioonid, õppekäigud, ajaloo- ja ilukirjandus, teater ja kino, meedia, Internet, erinevad inimesed ning paigad. Seda kogemust koolis õpituga ühendades kujuneb õpilasel arusaam ajaloost. Õpilaste maailmapilti rikastab ainetevaheline integratsioon ning lähedaste teemade lõimitud käsitlemine, lähtudes erinevatest aspektidest.

Ajaloo mõistmise seisukohalt on tähtis kujundada võimet asetada end kellegi teise olukorda, vaadelda maailma kellegi teise seisukohast lähtudes. Ajalootundides peab õpilastele tutvustama erinevaid ajalookäsitlusi neist ühtki peale surumata. Mõistmaks, et ajalookirjutamine sõltub ajast ja ajaloo uurija seisukohast, tuleb kujundada kriitilist suhtumist erinevatesse mõtteviisidesse ning võrrelda ajaloosündmuste ja -nähtuste käsitlemist eri allikates.

1.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid õpitud sõnu, lühendeid ja fraase;
- 2) tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel;
- 3) teab mõnda ajaloolist asunit, selle tekkimise ja kujunemise põhjusi;
- 4) hindab materiaalselt keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
- 5) toob näiteid muinasaja ja vanaaja kohta;
- 6) mõistab vanaaja kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ning esitab näiteid erinevate kultuurivaldkondade kohta;

- 7) mõistab, et ajaloosündmustel ja –nähtustel on põhjused ja tagajärjed, ning loob lihtsamaid seoseid mõne sündmuse näitel;
- 8) teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
- 9) väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab kava, lühijuttu ja kirjeldust ning kasutab ajalookaarti.

1.4. Õppesisu ja õpitulemused klassiti

Ajalugu 5. klass

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

TEEMA	ÕPITULEMUSED	PÄDEVUSED	LÕIMUMINE; LÄBIVAD TEEMAD
<p>AJALOO ALGÕPETUS</p> <p>1. Ajaarvamine. Ajaga seotud mõisted. Ajalooperioodid: muinasaeg, vanaaeg, keskaeg, uusaeg, lähiajalugu.</p> <p>2. Ajalugu ja ajalooallikad. Allikate tõlgendamine: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muistised. Muuseum ja arhiiv.</p> <p>3. Eluolu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inimeste elu kiviajal. • Maaviljeluse algus. • Metalliajastu algus. • Klassühiskonna ja esimeste riikide teke • Eesti muinasajal. <p>Eestlased, suhted naabritega muinasaja</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kontekstis aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja fraase <i>sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia numbrid, Rooma numbrid, ajaloo periodiseerimine</i>; • kirjeldab mõnda minevikusündmust ja inimeste eluolu minevikus; • leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid; • teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest; • kasutab kontekstis ajalooallikatega seonduvaid mõisteid <i>kirjalik-, suuline-esemeline allikas</i>; 	<p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab</p>	<p><u>Lõiming</u> *Matemaatika : araabia ja rooma numbrid</p> <p><u>Lõiming</u> *Loodusõpetus: aed ja põld</p>

<p>lõpul. Linnused, muinasmaakonnad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti talu ja rehielamu • Talupojad ja aadlikud. • Keskaegne linn, käsitöölised ja kaupmehed. Hansakaubandus. • Eesti Rootsi ja Vene riigi koosseisus. Muudatused majanduses ja poliitikas. • Eesti talupoegade elu XIX saj, muutused õiguslikus seisundis. • Elu Eesti Vabariigis • Eesti Teise maailmasõja ajal • Elu Eesti NSV-s • Elu taasiseseisvunud Eestis <p>4. Ajaloosündmused ja ajaloolised isikud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eestlaste muistne vabadusvõitlus. Lembitu • Jüriöö ülestõus • Eestlased ja ristiusk. Martin Luther Liivi sõda 1558-1583 • Vaimuelu Rootsi ajal. Forselius.Gustav II Adolf. • Põhjasõda 1700-1721 Peeter I. Karl XII • Rahvavalgustajatetegevus. A.W.Hupel, P.E.Wilde • Esimesed eestlased Tartu ülikoolis.K.J.Peterson Kreutzwald ,Faehlmann • Rahvuslik ärkamine. I üldlaulupidu.Jannsen, Hurt, Jakobson. • Eesti lipu sünd.EÜS. • Eesti Vabariigi sünd. • Vabadussõda .Laidoner, Kuperjanov, Poska. 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult; • kirjeldab inimeste eluolu minevikus; • kirjeldab mõnda minevikusündmust; • koostab kava ja lühijuttu; • kasutab ajalookaarti <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • töötab lihtsamate allikatega; • väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult; • kirjeldab inimeste eluolu minevikus; • kirjeldab mõnda minevikusündmust; • koostab kava ja lühijuttu; • kasutab ajalookaarti • leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid 	<p>erinevaid arvamusi.</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga.</p> <p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid arvamusi.</p>	<p>Läbivad teemad</p> <ul style="list-style-type: none"> * Keskkond ja jätkusuutlik areng * Kultuuriline identiteet <p>Läbivad teemad</p> <ul style="list-style-type: none"> * Keskkond ja jätkusuutlik areng * Kultuuriline identiteet * Väärtused ja kõlblus <p><u>Lõiming</u></p> <p>*Kirjandus: muistendid</p>
--	---	---	---

Tartu rahu <ul style="list-style-type: none"> Eesti NSVL-i võimu all Eesti taasiseseisvumine 		Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga.	*Muusikaõpetus: laulupeod, Eesti hümn
--	--	--	---------------------------------------

Ajalugu 6. klass

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

TEEMA	ÕPITULEMUSED	PÄDEVUSED	LÕIMUMINE; LÄBIVAD TEEMAD
<p>MUINASAEG JA VANAAEG</p> <p>Aeg ja ajaarvamine. Muinas- ja vanaaja periodiseerimine</p> <p>Ajalugu ja ajalooallikad. Allikmaterjalide tõlgendamine.</p> <p>Muinsaaeg.</p> <ul style="list-style-type: none"> Muinasaja arengujärgud ja nende üldiseloomustus: kiviaja inimeste tegevusalad, põlluharimise algus, loomade kodustamine, käsitöö areng, metallide kasutusele võtmine. Eesti ala vanim asustus. Eesti nooremal kiviajal, Pulli, Kunda. Eesti .Eesti metalliajastu algul. <p>Vanaaeg Vanaaja sisu ja üldiseloomustus: ajalised piirid,</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid; näitab kaardil ja põhjendab, miks ja mis piirkondades sai alguse põlluharimine; teab, missuguseid muudatusi ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutusele võtmine; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, varanduslik ebavõrdsus, sugukond, hõim</i>; teab, et Eesti esimesed asustusala olid Pulli ja Kunda. <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vana-aja kõrgkultuurid; näitab kaardil Egiptust ja Mesopotaamiat; selgitab, milline oli vanaaja riiklik korraldus, kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse ja 	<p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga.</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid</p>	<p><u>Lõiming</u></p> <p>*Matemaatika: Rooma ja araabia numbrid, positiivsed ja negatiivsed arvud</p> <p>*Loodusõpetus: aed ja põld</p> <p>*Geograafia: informatsiooni leidmine kaardilt</p> <p>Läbivad teemad</p>

<p>looduslikud olud.</p> <p>Vana-Ida:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vana-Egiptus. Egiptuse riigikorraldus. Thutmosis III, Ramses II, Tutanhamon. Vana-Egiptuse eluolu, religioon, kultuurisaavutused. • Mesopotaamia. Sumerite linnriigid, leiutised (ratas, potikeder), Hammurabi seadused, eluolu, religioon, kultuurisaavutused. • Iisraeli ja Juuda riik. Ainujumala usk, Vana Testament • Vana-Ida kõrgkultuurid põhijooned. <p>Vana-Kreeka: vanim kõrgkultuur Euroopas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreeka loodus ja rahvastik. Kreeta-Mükeene kultuur. • Kreeka linnriigid. Ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ja Spartas. • Kreeka-Pärsia sõjad. • Ateena õitseng. • Vana-Kreeka kultuuri põhijooned. Olümpiamängud, religioon, mütoloogia, teater, kunst, arhitektuur (Ateena akropol), skulptuur, vaasimaal, hellenite igapäevaelu. • Linnriikide nõrgenemine, alistumine Makedooniale • Hellenism. 	<p>Mesopotaamia näitel;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri; • toob näiteid kultuurisaavutustest (püramiidid, Babüloni rippaiad); • seletab mõisteid <i>tsivilisatsioon, linnriik, vaarao, muumia, sfinks, tempel, püramiid, preester</i>; • teab, kes olid Thutmosis III Ramses, Tutanhamon, Hammurabi Mooses ja Taavet • teab, et Iisraelis tekkis monoteistlik religioon; selgitab, mis on Vana Testament. <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • näitab kaardil Kreetat, Kreetat, Balkani poolsaart, Ateenat ja Spartat ning kirjeldab riigi laienemist hellenismi perioodil; • teab, et Vana-Kreeka tsivilisatsioon sai alguse Kreeta-Mükeene kultuurist; • tunneb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel ning võrdleb neid kirjelduse põhjal; • kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades: kirjandus, teater, religioon, kunst, sport; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>polis, rahvakoosolek, akropol, agoraa, türann</i>, 	<p>arvamusi.</p> <p>Mõistab põhjuseid, tagajärgi ning nendevahelisi seoseid.</p> <p>Analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga.</p>	<p>* Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>* Kultuuriline identiteet</p> <p>* Väärtused ja kõlblus</p> <p>* Tehnoloogia: tehnika areng ajastute kaudu, lähtudes materjalidest ja töötlusviisidest</p> <p>* Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõiming</u></p> <p>*Kunstiõp: arhitektuur, kujutav kunst</p> <p>*Kirjandus : Teatri sünni. Kreeka müüdid</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>* Väärtused ja kõlblus</p>
--	--	---	--

<p>Vana-Rooma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rooma riigi tekkimine, looduslikud olud, Rooma linna tekkimine, kuningad, vabariik, ühiskondlik korraldus • Rooma võimu laienemine Vahemere maades. • Puunia sõjad.Hannibal. • Kodusõjad Roomas. Caesar, vabariigi lõpp. • Rooma keisririik, ühiskondlik korraldus. Augustus, Rooma impeerium ja selle lõhenemine • Eluolu ja kultuur.Rooma kui antiikaja suurlinn ja keskus; kunst ja arhitektuur, avalikud mängud, Colosseum. • Kristluse tekkimine ja levik. Rooma impeeriumi nõrgenemine ja kokkuvarisemine. 	<p><i>aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori, eepos, tragöödia, komöödia, skulptuur,hellenid, tähestik, Trooja sõda, olümpiamängud</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, kes olid Zeus, Herakles, Homeros, Herodotos, Perikles, Aleksander Suur. • näitab kaardil Apenniini poolsaart, vahemerd, Kartaagot, Roomat, Konstantinoopolit, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat; • teab Rooma riigi tekkelugu ning näitab kaardil rooma riigi territooriumi ja selle laienemist; • selgitab Rooma riigikorda eri aegadel • iseloomustab eluolu ja kultuuri Rooma riigis; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>vabariik, konsul, senat, rahvatribuun, orjandus, amfiteater, gladiaator, leegion, kodusõda, kristlus, piibel, Rooma õigus, provints, ladina keel, Ida-Rooma, Lääne-Rooma, Kartaago, Konstantinoopol.</i> • teab, kes on Romulus, Hannibal, Caesar, Augustus ja Jeesus Kristus, iseloomustab nende tegevust. 	<p>Mõistab põhjuseid ja tagajärgi ning nendevahelisi seoseid.</p> <p>Analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid arvamusi.</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga</p>	<p>* Tehnoloogia: tehnika areng</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>*Kultuuriline identiteet</p> <p>* Tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>*Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõiming</u></p> <p>* Emakeel: kõnekunst</p> <p>* Kunstiõpetus: arhitektuur, skulptuur</p> <p>*Kirjandus: müüdid, piiblilood</p>
--	--	--	--

1.5. Õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) kirjeldab ajaloo põhietappe näidete kaudu;
- 2) mõistab eri ajastute kultuuripanust ning iseloomustab tähtsamaid ajaloosündmusi, isikuid ja kultuurinähtusi;
- 3) võrdleb ajaloosündmusi ja –nähtusi, leiab sarnasusi ja erinevusi, toob esile põhjusi ja tagajärgi, arutleb märksõnade/küsimuste toel, kujundab oma seisukoha ning põhjendab seda nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) teab Eesti ühiskonna arengujärke ja tähtsamaid ajaloosündmusi, seostab kodukoha, Eesti ja Euroopa ajalugu maailma ajalooga ning saab aru, et ajaloosündmusi võib tõlgendada mitmeti;
- 5) töötab mitmesuguste ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt;
- 6) otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot, koostab kava ja mõistekaarti, ajalooreferaati ja lühiuurimust, esitleb seda suuliselt ja kirjalikult ning IKT vahendeid kasutades;
- 7) töötab kaardiga ja koostab lihtsamaid skeeme;
- 8) oskab asetada end minevikus elanud inimese olukorda ja mõistab nii ametite kui ka töö sisu muutumist ajas;
- 9) mõistab ajalooteadmiste vajalikkust igapäevaelus ning teab ajalooga seotud erialade õppimise võimalusi.

1.6. Õppesisu ja õpitulemused klassiti

Ajalugu 7. klass

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

TEEMA	ÕPITULEMUSED	PÄDEVUSED	LÕIMUMINE; LÄBIVAD
-------	--------------	-----------	-----------------------

			TEEMAD
<p>KESKAEG Maailm keskajal (476–1492):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskaja koht maailma ajaloos. • Keskaja üldisloomustus; Kirik keskajal. Euroopa rahvaste ristiusustamine. Kiriku osa keskaegses kultuuris; • Frangi riik; • Läänikord Feodaalne hierarhia • Araablased. Araabia kultuur ja selle tähendus Euroopale; Islam. • Põhja-Euroopa. Skandinaavlaste eluviis ja ühiskond; • Bütsantsi keisririik. Bütsantsi kultuuri ja teaduse saavutused 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab kiriku osa keskaja ühiskonnas kultuuripärandi säilitajana ja maailmapildi kujundajana Nimetab ristsõdade eesmärgid ja tulemused. Kasutab kontekstis mõisteid <i>paavst, patriarh, piiskop, preester, munk, nunn, romaani stiil, gooti stiil</i>; • Iseloomustab Frangi riigi osatähtsust varakeskaegses ühiskonnas. Teab, kes oli Karl Suur, ning kirjeldab tema tegevust. Iseloomustab Frangi riigi jagunemist ja selle põhjusti; • Iseloomustab läänikorda, feodaalset hierarhiat, seisuslikku ühiskonda, naturaalmajandust ning talupoegade ja feodaalide elulaadi. Seletab ja oskab kasutada kontekstis mõisteid <i>senjäär, vasall, feodaal, pärisori</i>. • Iseloomustab araabia ühiskonda, kultuuri ja selle mõju Euroopale, näitab kaardil araablaste vallutusi. Oskab kasutada islamiga seotud mõisteid <i>koraan, mošee, Meka</i>. Teab, kes oli Muhamed. • Kirjeldab viikingite elu ning nimetab ja 	<p>Mõistab keskaja inimese eluviisi ja väärtushinnanguid</p> <p>Mõistab erinevate keskkondade reegleid.</p> <p>Mõistab ühiskonnas kehtivaid norme ja väärtusi.</p> <p>Peab lugu erinevate rahvaste traditsioonidest.</p>	<p>Läbivad teemad</p> <p>*Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>*Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõimumine</u></p> <p>*Kunst: kirik kui sakraalehitis</p> <p><u>Lõimumine</u></p> <p>*Geograafia: araablaste vallutused</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>Tervislik eluviis</p> <p><u>Lõimumine</u></p> <p>Geograafia: viikingite retked</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kiievi Venemaa • Keskaja riiklus Saksamaa ja Inglismaa näitel; • Ristisõjad. Esimene ristisõda. Vaimulikud rüütliordud; • Keskaegne ühiskond Prantsusmaa näitel. Läänikorralduse üldiseloostus. Feodaalide ja talurahva eluolu. Rüütlikultuur. • Saja-aastane sõda; • Keskaegsed linnad Linnad ja kaubandus Hansa näitel; • Keskaja kultuur. Ülikoolid ja teadus. Keskaegse inimese maailmapilt. <p>Romaani ja gooti stiil.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Humanism ja renessanss; <p>Eesti ajalugu ristiusustamisest reformatsioonini.</p>	<p>näitab kaardil nende retkede põhisuundi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab iseloomustada, kuidas kujunes Bütsantsi riik . Teab, kes oli Justinianus I, ning kirjeldab tema tegevust. • Kirjeldab, kuidas tekkis Vana-Vene riik. • Iseloomustab keskaegset ühiskonda Saksamaa, Inglismaa ja Prantsusmaa näitel. Kasutab kontekstis mõistet <i>Inglise parlament</i> • Teab ristisõdade põhjusi ja tulemusi. Töötab kaardiga. Koostab kava. • Iseloomustab seisuslikku korda. Võrdleb erinevate seisuste õiguslikku seisundit. • Iseloomustab rüütlikultuuri • Teab Saja-aastase sõja põhjusi ja tulemusi, koostab kava. Teab, kes on Janne d' Arc • Teab, kuhu tekkisid keskaegsed linnad, iseloomustab keskaegse linna eluolu, tsunftikorda, linnade valitsemist, Hansa Liidu tegevust. 	<p>Näeb probleeme ja otsib neile lahendusi.</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Oskab võrrelda eri ajastute väärtushinnanguid ning aktsepteerib neid</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu</p>	<p>Läbivad temad: Väärtused ja kõlblus</p> <p>Läbivad teemad: Tervis ja ohutus</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng</p>
---	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Eestlased muinasaja lõpul • Muistne vabadusvõitlus. <ul style="list-style-type: none"> • Jüriöö ülestõus. <ul style="list-style-type: none"> • Eluolu. Linnade areng. <p>Maailm varauusajal (1492–1600):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suured maadeavastused; <ul style="list-style-type: none"> • Reformatsioon ja vastureformatsioon; <ul style="list-style-type: none"> • Eesti 16. sajandil. Eluolu. Vaimuelu ja kultuur. <ul style="list-style-type: none"> • Liivi sõda 	<p>Kasutab kontekstis mõisteid <i>raad</i>, <i>tsunft</i>, <i>gild</i>, <i>Hansa Liit</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab keskaegset haridussüsteemi. <p>Teab nimetada Euroopa vanimaid ülikoole.</p> <p>Teab, kes oli Aquino Thomas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab ja võrdleb romaani ja gooti stiile • Oskab kasutada mõisteid <i>renessanss</i> ja <i>humanism</i>. Teab, kes oli Leonardo da Vinci ja Michelangelo. <p>Nimetab ja näitab kaardil muinasmaakondi, suuremaid linnuseid, iseloomustab eestlaste eluolu muinasaja lõpul,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab Eesti ristiusustamist ja muistset vabadusvõitlust. Oskab analüüsida eestlaste kaotuse põhjusi <p>Kasutab kontekstis mõisteid <i>Mõõgavendade Ordu</i>, <i>Liivi Ordu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab välja tuua ülestõusu põhjusi ja tagajärgi. • iseloomustab keskaegse linna eluolu, tsunftikorda, linnade valitsemist, Hansa Liidu tegevust. Kasutab kontekstis mõisteid <i>raad</i>, 	<p>vahel.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Väärtustab ühiskonnas toimunut ning oskab rakendada teavet õppetöös</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi</p>	<p>Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõiming</u> *Geograafia: Eesti muinasmaakonnad * Kirjandus: muistne vabadusvõitlus *Kirjandus: "Tasuja"</p> <p>Läbivad teemad: Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia areng Karjääriplaneerimine <u>Lõiming</u> *Geograafia: Maadeavastajate retked kaardil.</p>
--	--	--	---

	<p><i>tsunft, gild, Hansa Liit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Teab maadeavastuste tähendust Euroopale ning Euroopa mõju avastatud maades. Teab, kes oli Kolumbus, Vasco da Gama ja F.Magalhaes Teab, kuidas mõjutas reformatsioon varauusaegset ühiskonda ning kes oli Martin Luther. Seletab ja oskab kasutada kontekstis mõisteid <i>reformatsioon, protestandid, luteri usk</i>. <p>. Iseloomustab Eesti arengut 16. sajandil, teab reformatsiooni mõju ja linnade arengut.</p> <p>Selgitab Liivi sõja põhjusi ja tulemusi.</p>	<p>Oskab võrrelda eri ajastute väärtushinnanguid ning aktsepteerib neid</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p>	<p>Kirjandus: Bornhöhe</p>
--	--	--	----------------------------

Ajalugu 8. klass

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

TEEMA	ÕPITULEMUSED	PÄDEVUSED	LÕIMUMINE; LÄBIVAD TEEMAD
<p>Uusaja ajalugu Maailm aastail 1600-1815:</p> <ul style="list-style-type: none"> absolutismiajastu Euroopas Prantsusmaa näitel; 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> iseloomustabvalitsemiskorralduse muutusi uusajal: seisuslik riik, 	<p>Mõistab ühiskonnas</p>	<p><u>Lõiming</u> *<u>Ühiskonnaõp</u>: riigivalitsemise vormid, kodanikkonna</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Valgustusfilosoofia • Barokkajastu • Inglise kodusõda ja restauratsioon • parlamentarism Inglismaal; • valgustatud absolutism Preisimaa ja Venemaa näitel; <p>Eesti Rootsi ja Vene riigi koosseisus. Muudatused majanduses ja poliitikas. Vaimuelu ja kultuur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • USA iseseisvumine; <p>Suur Prantsuse revolutsioon. Napoleoni sõjad.</p> <p>3.4.3. Maailm aastail 1815-1918:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapitalismi areng 	<p>absolutism, valgustatud absoliutism, parlamentarism;</p> <ul style="list-style-type: none"> • toob esile ühiskonna ümberkorraldamise võimalusi reformide ja revolutsiooni teel ning saab aru, mille poolest need erinevad; • selgitab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>valgustus, reform, revolutsioon, restauratsioon, absolutism, parlamentarism</i> • teab, mis muutused toimusid Rootsi- ja Vene ajal Eesti võimukorralduses, talurahva elus, hariduses ja kultuuris ning mis olid Põhjasõja tagajärjed Eestile; • teab, kuidas tekkisid Ameerika Ühendriigid ja iseloomustab Ameerika Ühendriikide riigikorraldust; <p>selgitab Prantsuse revolutsiooni ning Napoleoni reformide põhjusi, tagajärgi ja mõju;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, mis muutused toimusid Euroopa poliitilisel kaardil Viini kongressi tulemusena ning näitab neid kaardil • teab, kes olid Napoleon, Louis XIV, Peeter I ja Voltaire; iseloomustab nende tegevust. <p>Teab majanduse arengu iseloomulikke tunnuseid ajaloo vältel, oskab iseloomustada muutusi tootmises seoses tööstusliku pöördega, oskab nimetada tähtsamaid</p>	<p>kehtivaid norme ja väärtusi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid seisukohti.</p> <p>Mõistab ühiskonnas kehtivaid norme ja väärtusi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p>	<p>võimalused võimu mõjutamisel.</p> <p><u>*Inglise keel:</u> Inglismaa valitsemine; traditsioonid, sümbolid USA sünd, - sümbolid</p> <p><u>*Vene keel</u> :Peterburg</p> <p><u>*Kunstiõpetus:</u> barokk, rokokoo, klassitsism</p> <p><u>Lõiming</u> Kirjandus: teksti analüüs</p> <p>* Geograafia: Euroopa kaart</p> <p>* Kunst: olustik</p> <p>*Emakeel: suuline eneseväljendus oskus</p> <p>Läbivad teemad Tehnoloogia Väärtused ja</p>
---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • XIX saj poliitilised õpetused • Rahvuslus 19. saj. Saksamaa näitel; • Eesti 19. saj. ja 20. saj. algul. • Ärkamisaeg ja rahvuslik liikumine; • Esimene maailmasõda; • Eesti Vabariigi süünd • Kultuur 19.saj. ja 20. saj. algul. 	<p>tehnikasaavutusi ning toob esile tööstusliku pöörde positiivsed ja negatiivsed tagajärjed/tulemused.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seletab ja kasutab mõisteid <i>liberalism, konservatism, sotsialism</i>. • Iseloomustab rahvusliku liikumise eeldusi ja põhjusi Euroopas ning teab tulemusi. <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab Saksa rahvusriigi loomist. • Kirjeldab Vene tsaaririigi poliitikat Balti kubermangudes. • Iseloomustab talurahva õigusliku seisundi muutumist ja teab talurahvaseaduste tähtsust. • Teab rahvusliku ärkamisaja eeldusi iseloomustab liidrite tegevust ning kirjeldab tähtsamaid üritusi. • Teab venestusaja mõju Eesti elule 19. sajandi lõpus. • Toob esile 1905. aasta revolutsiooni mõju ja tagajärjed Venemaal ning Eestis. • Näitab kaardil Esimeses maailmasõjas osalenud riikide liite ning iseloomustab riikide rahvusvahelist positsiooni ja suhteid. 	<p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Analüüsib oma teadmisi</p> <p>Arvestab teiste arvamusega</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja</p>	<p>kõlblus</p> <p>Jätkusuutlik areng</p> <p>Karjääriplaneerimine</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>*Kultuuriline identiteet</p> <p>*Kodanikualgatus</p> <p><u>Lõiming</u></p> <p>Kirjandus: teksti analüüs</p> <p>* Geograafia: Eesti ja Euroopa kaart</p> <p>* Kunst: olustik</p> <p>*Emakeel: suuline eneseväljendus oskus</p> <p>* Muusika:</p>
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Teab Esimese maailmasõja põhjusi, käiku ja tagajärgi. • Teab Eesti iseseisvumise protsessi ja kirjeldab sündmusi. • Teab ning iseloomustab 19. sajandi ja 20. sajandi alguse tähtsamaid kultuurisaavutusi 	varem toimunu vahel. Läbivad teemad: Tehnoloogia areng Karjääri- planeerimine	rahvuslik muusika *Loodusteadused: teaduse ja tehnika areng 4* Kunstiõpetus: realism, impressionism
--	---	--	---

Ajalugu 9. klass

2 tundi nädalas, 70 tundi õppeaastas

TEEMA	ÕPITULEMUSED	PÄDEVUSED	LÕIUMINE; LÄBIVAD TEEMAD
LÄHIAJALUGU Maailm kahe maailmasõja vahel: <ul style="list-style-type: none"> • rahvusvaheline olukord peale Esimest maailmasõda. • Rahvusvahelised suhted 1920. ja 1930. aastail. <ul style="list-style-type: none"> • Maailmamajandus. • Demokraatia: USA • Diktatuurid 1920.-1930. aastail: • NSVL, natsionaalsotsialistlik Saksamaa. • Kultuur ja eluolu 20. saj. I poolel; 	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Näitab kaardil Esimese maailmasõja järel toimunud territoriaalseid muutusi (Versailles' süsteem). • Nimetab rahvusvahelise olukorra teravnemise põhjusi 1930. aastatel. • Analüüsib suure majanduskriisi põhjuseid ja sellest väljatuleku teid. • Iseloomustab demokraatlikku ühiskonda. Iseloomustab diktatuurset ühiskonda. Võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda. <ul style="list-style-type: none"> • Nimetab uusi kultuurinähtusi ja 	Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel. Mõistab sõjajärgse inimese eluviisi ja väärtushinnanguid Näeb probleeme, analüüsib põhjusi ja tagajärgi.	<u>Lõiming</u> * Geograafia: Euroopa ja maailma poliitiline kaart Läbivad teemad: Väärtused ja kõlblus Jätkusuutlik areng

<ul style="list-style-type: none"> Eesti Vabariik: majandus, sise- ja väispoliitika; kultuur. <p>Teine maailmasõda:</p> <ul style="list-style-type: none"> Euroopa Teise maailmasõja eelõhtul, MRP. Teise maailmasõja algus, Saksa vägede pealetung Euroopas 1939-1941. Sõja laienemine, Hitleri vastane koalitsioon. Teise maailmasõja lõpp. <ul style="list-style-type: none"> Eesti Teise maailmasõja ajal. <p>Maailm pärast Teist maailmasõda:</p> <ul style="list-style-type: none"> külm sõda- rahvusvahelised suhted, kriisid. 	<p>tähtsamaid kultuurisaavutusi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Iseloomustab Eesti Vabariigi arengut demokraatliku parlamentarismi aastatel ja vaikival ajastul. Iseloomustab kultuuri arengut ja eluolu Eesti Vabariigis, nimetab uusi kultuurinähtusi ja tähtsamaid kultuurisaavutusi. Iseloomustab, milline oli rahvusvaheline olukord Teise maailmasõja eel ja toob esile Teise maailmasõja puhkemise põhjusi. Teab, millal algas ja lõppes Teine maailmasõda. Teab, mis riigid tegutsesid koostöös Saksamaaga ja mis riikidest moodustus Hitleri-vastane koalitsioon. Näitab kaardil Teise maailmasõja sõjategevust Idarindel, Läänerindel, Vaiksel ookeanil ja Põhja-Aafrikas. Selgitab MRP ja baaside lepingu tähtsust Eesti ajaloos. Iseloomustab Eesti Vabariigi iseseisvuse kaotamist. Näitab kaardil muudatusi Teise maailmasõja järel. Toob esile Teise maailmasõja 	<p>Näeb probleeme, analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Näeb probleeme, analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p>	<p>Tehnoloogia</p> <p>Karjääri- planeerimine</p> <p>Läbivad teemad: Teabekeskond Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõiming</u> *Geograafia. kaardiõpetus</p> <p>*Kirjandus: biograafiad, mälestusi</p> <p>Läbivad teemad:</p>
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Arenenud tööstusriigid USA ja Saksamaa LV näitel. • Kommunistlikud riigid NSVL näitel. • Eesti nõukogude okupatsiooni all. • • Rahvaste vabadusliikumine ja koloniaalimpeeriumide lagunemine; • Kommunistliku süsteemi kokkuvarisemine. • Eesti Vabariigi taasiseseisvumine. • Maailm 1990.aastail; <p>• Kultuur ja eluolu 20. saj. teisel poolel.</p>	<p>tulemused ja tagajärjed.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab külma sõja kujunemist ja olemust, toob esile selle avaldumise valdkonnad ning vormid. • Näitab kaardil olulisemaid külma sõja aegseid kriisikoldeid. <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab tööstusriikide arengut USA ja SLV näitel. • Iseloomustab kommunistlikku ühiskonda NSV Liidu näitel • Iseloomustab Eesti arengut NSV Liidu koosseisus <ul style="list-style-type: none"> • Toob esile kommunistliku süsteemi kokkuvarisemise põhjused ja tagajärjed • Analüüsib Eesti iseseisvuse taastamist ja Eesti Vabariigi arengut • Näitab kaardil muutusi maailma poliitilisel kaardil 1990. aastatel • Iseloomustab kultuuri ja eluolu 20. sajandi II poolel 	<p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Arutleb, väljendab</p> <p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt . Arvestab teiste seisukohtadega .</p>	<p>Väärtused ja kõlblus</p> <p>Jätkusuutlik areng Tehnoloogia</p> <p>Läbivad teemad *Kultuuriline Kultuuriline identiteet *Kodaniku- algatus</p> <p>Karjääri- planeerimine</p>
---	---	--	---